RAADSVOORSTEL	
Raadsvergadering	24 juni 2024
Voorstelnummer	D760423
Datum raadsvoorstel	7 mei 2024
Portefeuillehouder(s)	Burgemeester
Commissie	Raadscommissie
Datum commissie	11 juni 2024
Soort agendering	
Agendapunt	
Team	BV - Regie
Opsteller	Heico van Brakel
Datum B&W besluit	14 mei 2024
Bijlagen:	4

Onderwerp **:** Zienswijze jaarrekening 2023 en Begroting 2025 GR Werkorganisatie BUCH

Voorgesteld besluit

1. een positieve zienswijze te geven op de jaarrekening 2023 van de GR Werkorganisatie BUCH;
2. het recht voor te behouden een aanvullende zienswijze te geven op de jaarstukken 2023 zodra zij volledig zijn afgerond en voorzien van een controleverklaring;
3. de volgende zienswijze af te geven ten aanzien van de begroting 2025 van de GR Werkorganisatie BUCH:
   a. In aansluiting op onze eerdere zienswijze in reactie op uw Kadernota 2025 verzoeken wij u, gezien onze moeilijke financiële situatie voor de komende jaren, binnen de door u voorgestelde begroting 2025 te blijven. Dit heeft als gevolg dat uw GR, indien dat aan de orde is, zelf in de begroting 2025 ruimte moet vinden of maatregelen moet treffen om financiële tegenvallers op te lossen. Ook voorziet de raad van Heiloo een samen “trap op, trap af discussie” tussen de GR en de gemeente als de algemene uitkering van het Rijk niet voldoende is om de ontstane tekorten van 2026 (het ‘ravijnjaar’) en verder op te vangen;
   b. voor het overige een positieve zienswijze af te geven;
4. het bestuur van de GR Werkorganisatie BUCH door toezending van het ondertekende raadsbesluit over deze zienswijzen te informeren.

Geheimhouding

☐ Ja **X** Nee

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

Op 15 april 2024 is een brief ontvangen van het bestuur van de GR Werkorganisatie BUCH, verder GR BUCH. Met deze brief worden de jaarstukken 2023 en de begroting 2025 van de GR BUCH aangeboden aan de gemeente. Het bestuur vraagt de raad een zienswijze te geven op de jaarstukken 2023 alsmede een zienswijze op de begroting 2025 inclusief de meerjarenraming 2026-2028.

Het voorliggende voorstel bevat concept zienswijzen voor de jaarstukken 2023 en de begroting 2025 van de GR BUCH. Aan u wordt voorgesteld de voorliggende concept zienswijzen af te geven.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) vormt het wettelijk kader.

Conform artikel 34b van de Wgr sturen de gemeenschappelijke regelingen uiterlijk op 30 april de jaarstukken van het vorig boekjaar en de begroting voor het komende jaar naar de deelnemende gemeenten. De raden worden in de gelegenheid gesteld een zienswijze op de ontwerp begroting naar voren te brengen (artikel 35 derde lid).

Daarnaast is de werkwijze vastgelegd in diverse bovenregionale regelingen, te weten: de Gemeenschappelijke Regeling zelf, de door de raden in Noord-Holland Noord vastgestelde Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR 2019) en de notitie ‘Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen’.

In artikel 4 van de FUGR is aanvullend geregeld dat de raden hun zienswijze tot en met 25 juni kenbaar kunnen maken aan de gemeenschappelijke regelingen. Eveneens regelt de FUGR in aanvulling op de Wgr dat eenzelfde procedure geldt ten aanzien van de jaarstukken.

Zowel de jaarstukken 2023 als de begroting 2025 dienen te voldoen aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De kaders die voor het opstellen van deze begroting zijn gehanteerd, staan beschreven in de kadernota 2025. U heeft hierop in februari 2024 een zienswijze gegeven. Op 7 maart 2024 heeft het bestuur van de GR BUCH de kadernota 2025 definitief vastgesteld. De kadernota is de basis voor de concept begroting 2025 van de werkorganisatie BUCH.

In de jaarrekening worden de verschillen ten opzichte van de laatste vastgestelde begrotingswijziging uiteengezet. In dit geval is dat de tweede voortgangsrapportage 2023.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

Jaarstukken 2023

<u>Vaststelling</u>

De concept jaarstukken 2023 zijn op 9 april 2024 vastgesteld door het bestuur van de Werkorganisatie BUCH en de algemeen directeur is decharge verleend voor het gevoerde beleid. De jaarrekening is een verantwoording van de algemeen directeur aan bestuur, het betreft een vastlegging van feiten die al gebeurd zijn. Aanpassing van de jaarrekening is daarom niet aan de orde.

Oordeel van de Accountant

Uit de begeleidende brief van het bestuur:

> *Met ingang van 2023 geeft de accountant in de controleverklaring geen expliciet oordeel meer over de rechtmatigheid. De directie verantwoordt zelf over de rechtmatigheid in de jaarstukken met de rechtmatigheidsverantwoording. Hierin geeft de directie aan in hoeverre de externe en interne wet- en regelgeving is nageleefd. De accountant toetst deze verantwoording en neemt het oordeel hierover mee in het oordeel over de getrouwheid.*
>
> *De basis voor deze verantwoording zijn de uitgevoerde verbijzonderde interne controlewerkzaamheden (VIC). Deze werkzaamheden zijn nog niet volledig afgerond en daarmee zijn de jaarstukken ook nog niet volledig afgerond. Als gevolg daarvan kan de accountant de controle nog niet volledig uitvoeren en de controleverklaring afgeven. Cijfermatig zijn de jaarstukken 2023 wel gereed en heeft de accountant geen fouten of onzekerheden geconstateerd.*
>
> *Op landelijk niveau is er is lang onzekerheid geweest of de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording wel door zou gaan. Als gevolg hiervan is het nog niet bekend hoe de tekst van controleverklaring van de accountant moet luiden. Dit betekent dat, ook als de VIC is afgerond, er nog geen controleverklaring afgegeven kan worden vanwege deze onzekerheid op landelijk niveau. Naast de jaarrekening omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording, de overhead, paragrafen en diverse bijlagen.*
>
> *Wij hebben als bestuur gemeend u de jaarstukken 2023 wel toe te sturen ondanks het ontbreken van de controleverklaring van de accountant. Zodoende kunt u wel een oordeel vormen over de cijfers en behaalde (financiële) resultaten. Zodra de jaarstukken volledig zijn afgerond en voorzien van een controleverklaring sturen wij deze alsnog aan u toe.*

Advies

Aangezien,

1. de jaarrekening 2023 alleen een vaststelling betreft van feitelijkheden;
2. cijfermatig de jaarstukken 2023 gereed zijn en de accountant geen fouten of onzekerheden heeft geconstateerd;
3. de accountant de controle nog niet volledig heeft kunnen uitvoeren en nog geen controleverklaring heeft afgegeven.

wordt geadviseerd

1. een positieve zienswijze te geven op de concept jaarrekening 2023 van de GR Werkorganisatie BUCH;

2. het recht voor te behouden een aanvullende zienswijze te geven op de jaarstukken 2023 zodra zij volledig zijn afgerond en voorzien van een controleverklaring.

Begroting 2025

Algemeen

Uit de begeleidende brief en de begroting 2025 van het bestuur:

> *"In onze reactie op uw zienswijzen op de tweede voortgangsrapportage 2023 is aangegeven dat er nog stevige uitdagingen zijn. Het gaat hierbij om het verbeteren van de bestuurlijke samenwerking, verbeteren van de aansturing teams en koppeling met de politieke opdrachtgevers en de herijking van het domein ruimtelijke ontwikkeling. Daarbij is gemeld dat uitdagingen zoals deze, maar ook nog niet in beeld zijnde uitdagingen, gedurende het jaar 2024 nog tot mogelijke bijstellingen voor 2025 kunnen leiden. De inzet hierbij was om dit terug laten komen in de begroting 2025. Dit is gebeurd. Het betreft mutaties voor het stutten en de doorontwikkeling van de werkorganisatie die haar werk kan blijven doen voor de gemeenten en het mogelijk maakt om de strategische doelstellingen te realiseren. Naast deze mutaties zijn er ook mutaties naar aanleiding van autonome ontwikkelingen."*
>
> *"De insteek van de werkorganisatie BUCH is om dat we zelf kunnen oplossen ook zelf zullen oplossen. Recente voorbeelden hiervan zijn de financiering van de inhuurdesk, leren en ontwikkelen en regisseur P&C cyclus. Helaas is het niet altijd mogelijk om onderwerpen op te pakken binnen de huidige capaciteit en gelden en in dit stadium van het stutten van de werkorganisatie."*

Advies

Aangezien,

1. met de begroting 2025 uitvoering wordt gegeven aan de koers die met de tweede voortgangsrapportage 2023 en de kadernota 2025 is ingezet;
2. de mutaties in de begroting 2025 verder grotendeels veroorzaakt worden door autonome ontwikkelingen.

wordt geadviseerd:

een positieve zienswijze te geven op de begroting 2025 van de GR Werkorganisatie BUCH met inachtneming van de aangenomen motie van de raad d.d. 24-02-2024 waarin de raad de GR verzoekt om, met het oog op de te verwachten korting op het gemeentefonds vanaf 2026, waardoor de begrotingen van de gemeenten onder zware druk komen te staan, in de Kadernota 2026 een aantal scenario's en voorstellen op te nemen waardoor in de begrotingsjaren 2026 en volgende aanzienlijke bezuinigingen kunnen worden gerealiseerd.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

Er zijn door het college geen alternatieven overwogen

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

De voorgestelde zienswijzen zijn opgesteld voor de gemeente Heiloo.

Op 26 februari 2024 heeft de raad in de zienswijze op de kadernota 2025 van de GR Werkorganisatie BUCH opgenomen : "*De raad is akkoord met indexatie conform de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR), onder voorbehoud dat*

gemeenten door het Rijk voldoende worden gecompenseerd voor de gestegen lonen en prijzen in 2025. Als een volledige loon- en prijscompensatie van het Rijk voor 2025 uitblijft, betekent dit dat de gemeente Heiloo ook de bijdrage 2025 aan de GR BUCH mogelijk moet heroverwegen. Dit heeft als gevolg dat de GR zo mogelijk dan zelf in de begroting 2025 ruimte moet vinden of maatregelen moeten treffen tijdelijk een deel op te lossen. Ook voorziet de raad van Heiloo een samen "trap op, trap af discussie" tussen de GR en de gemeenten als het Rijk vasthoudt aan de verlaging van de algemene uitkering van alle gemeenten in 2026 en volgende jaren. Dit laatste wordt ook wel "het ravijn" genoemd. Ook dan zullen de regio, de gemeente en de GR BUCH in overleg moeten om de gevolgen daarvan te bespreken voor 2026 en volgende jaren. Met het oog op de te verwachten korting op het gemeentefonds vanaf 2026, waardoor de begrotingen van de gemeenten onder zware druk komen te staan, verzoekt de raad aan deze Gemeenschappelijke Regeling om in de Kadernota 2026 een aantal scenario's en voorstellen op te nemen waardoor in de begrotingsjaren 2026 en volgende aanzienlijke bezuinigingen kunnen worden gerealiseerd."

In de voorgestelde zienswijze op de begroting 2025 wordt verwezen naar het verzoek van de raad aan de GR Werkorganisatie BUCH om in de Kadernota 2026 een aantal scenario's en voorstellen op te nemen waardoor in de begrotingsjaren 2026 en volgende aanzienlijke bezuinigingen kunnen worden gerealiseerd.

RISICO'S

Weerstandsvermogen

De aard van de gemeenschappelijke regeling en de koepelvrijstelling maken dat het voor de GR BUCH niet mogelijk is om zelf weerstandsvermogen op te bouwen. De GR BUCH heeft geen vrije reserves, geen stille reserves en ook geen onbenutte belastingcapaciteit. De enige mogelijkheid die De BUCH heeft is het in rekening brengen van de kosten bij de deelnemende gemeenten, op het moment dat bepaalde risico's zich voordoen. In de jaarrekening 2023 en de begroting 2025 is onderstaand overzicht opgenomen dat weergeeft voor welk deel de deelnemende gemeenten rekening moeten houden in hun weerstandsvermogen, afgerond op hele duizendtallen.

	Verdeelsleutel	Weerstandsvermogen
Bergen	33,38%	€ 598.000
Uitgeest	12,13%	€ 217.000
Castricum	33.54%	€ 601.000
Heiloo	20.95%	€ 376.000
Totaal	100,00%	€ 1.792.000

Voor een overzicht van de risico's en de bepaling van de hoogte van het weerstandsvermogen wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de jaarrekening 2023 en de begroting 2025 van de GR BUCH.

Ontwikkelingen met nog onbekende financiële consequenties in 2025

Hierover schrijft het bestuur:

" In januari 2024 is de spreidingswet door de eerste kamer aangenomen. Hetgeen wettelijke taken met zich meebrengt in 2024 en 2025 waarvan de capaciteit niet in de begroting 2024 en kadernota 2025 is meegenomen. We nemen dit nu alleen tekstueel op. Het jaar 2024 wordt gebruikt om in beeld te brengen welke capaciteit voor deze opgave nodig"

"*Per 01/01/25 vervalt de vrijstelling BPM (voor bestelauto) en wordt de BPM gelijkgesteld met die van personenauto's. De hoogte van de BPM is daarmee afhankelijk van de CO2 uitstoot. Met de kennis van nu is voor gemeenten geen compensatie van de BPM mogelijk vanaf 01/01/25. De eventuele financiële gevolgen brengen we in de komende periode in beeld en zullen verwerkt worden in het eerstvolgende P&C document".*

FINANCIËN

Jaarrekening 2023

Uit de begeleidende brief van het bestuur:

"Wij kunnen melden dat we binnen de begroting 2023 Werkorganisatie BUCH zijn gebleven en een overschot hebben van bijna € 4 miljoen. De belangrijkste redenen voor dit overschot zijn een voordeel op de Oekraïnekosten (€ 2 mln.) en Klimaat (€ 1 mln.). Aan de batenkant zien we een lagere opbrengst aan plustaken (€ 1,2 mln.) en € 0,8 mln. aan hogere overige opbrengsten."

Overzicht te verrekenen bedragen per gemeente (afgerond op € 1.000) :

Gemeente	Te verrekenen
Bergen	€ 906.000
Uitgeest	€ 265.000
Castricum	€ 979.000
Heiloo	€ 591.000
Totaal	**€ 2.741.000**

Verzoek niet bestede budgetten Omgevingswet

Ten aanzien van het jaar 2023 geeft het bestuur het volgende aan:

"*Bij de Omgevingswet is sprake van doorlopende werkzaamheden in 2024, waarvoor geen budget beschikbaar is. Binnen de werkorganisatie BUCH is het niet mogelijk om middelen te reserveren. Toch menen wij in deze jaarrekening 2023 u al te informeren van het feit dat we dit budget in 2024 nodig hebben voor de uitvoering van de (uitgestelde) werkzaamheden. Mede door het uitstellen van de invoering zijn de werkzaamheden getemporiseerd. Het verzoek is dan ook om € 228.000,- opnieuw ter beschikking te stellen voor de uitvoering van de Omgevingswet."*

Het verzoek wordt meegenomen bij de vaststelling van de jaarrekening 2023 van de gemeente en bij de GR BUCH via de eerste voortgangsrapportage 2024. Voor de gemeenten gaat het, op basis van de verdeelsleutel 2023, om:

Gemeente	Bedrag meenemen naar 2024
Bergen	€ 76.000
Uitgeest	€ 28.000
Castricum	€ 76.000
Heiloo	€ 48.000
Totaal	**€ 228.000**

Begroting 2025

Uit de aanbiedingsbrief van het bestuur

"Met deze begroting ligt er een verzoek vanuit de Werkorganisatie BUCH voor extra investeringen (incidenteel en structureel) om de kwaliteit in het werk te verbeteren en de fitheid terug te brengen. Verzoeken die bijdragen aan de gestelde strategische doelstellingen en in lijn zijn met de ingezette koers met de tweede voortgangsrapportage 2023 en de kadernota 2025. Het gaat hierbij om:

1. *Beperkte herwaardering functies (€ 1.768.000) en de taakstelling voor de organisatie daarop (-/- € 768.000). Herwaardering ten bate van goed werkgeverschap, verminderen van kwetsbaarheden en borgen van een goede arbeidsmarktpositie.*
2. *Incidenteel € 450.000 voor twee jaar beschikbaar te stellen vanaf medio 2024 voor pilot strategische procesregie ten bate van de doorontwikkeling van het domein Ruimtelijke Ontwikkeling.*

Met deze aanvragen voor gelden wordt waar mogelijk door de Werkorganisatie BUCH rekening gehouden met de financiële uitdagingen van de gemeenten. Het is een verzoek waarbij de werkorganisatie zichzelf ook een taakstelling oplegt en een verzoek om incidentele middelen. Investeringen in de organisatie passend bij goed werkgeverschap.

Mutaties door autonome ontwikkelingen
In de begroting 2025 zijn de volgende mutaties doorgevoerd gekoppeld aan autonome ontwikkelingen:

1. *De verwerking van de uitkomsten van de cao die in december 2023 is vastgesteld (circa € 2 mln.).*
2. *De voordelige mutatie als gevolg van de indexering (-/- € 264.000 structureel).*

Indexatie

In de begroting 2025 is een indexatie opgenomen van 6,06% van de loonsom en 2,4% voor overige goederen en diensten. Het totale opleidingsbudget wordt jaarlijks vastgesteld op 2 % van de begrote loonsom.

Het uitgangspunt van de BUCH is dat de BUCH alleen de werkelijke loonsom stijging doorbelast. Niet meer maar ook niet minder. Dit is al jaren een door de BUCH gemeenten geaccepteerd kader.

Verdeelsleutel

Aangezien er geen plustaken zijn overgedragen naar de reguliere bijdrage is de verdeelsleutel voor de reguliere bijdrage ongewijzigd:

	2025	2026	2027	2028
Bergen	33,31%	33,35%	33,35%	33,35%
Uitgeest	12,18%	12,17%	12,17%	12,17%
Castricum	33,55%	33,53%	33,53%	33,53%
Heiloo	20,96%	20,94%	20,94%	20,94%
	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Reguliere bijdrage

Voor de gemeenten leidt tot de volgende stijging van de reguliere bijdrage (afgerond op € 1.000):

	2025	2026	2027	2028
Bergen	1.070.066	1.036.416	1.000.749	2.078.098
Uitgeest	391.181	378.167	365.119	758.185
Castricum	1.077.645	1.042.013	1.006.161	2.089.336
Heiloo	673.081	650.774	628.386	1.304.870
Totaal	**3.211.973**	**3.107.369**	**3.000.415**	**6.230.488**

Plustaken

Overzicht gemeentelijke bijdragen voor plustaken:

	2025	2026	2027	2028
Bergen	988.363	882.963	710.263	710.263
Uitgeest	278.138	278.138	278.138	278.138
Castricum	732.964	677.264	677.264	677.264
Heiloo	696.389	703.089	703.089	703.089
Totaal	**2.695.854**	**2.541.454**	**2.368.754**	**2.368.754**

Ten opzichte van de tweede voortgangsrapportage 2023 is de bijdrage plustaken voor Heiloo gestegen door het opnemen van uitvoeringskosten klimaat en het versnellen van woningbouw.

Verwerking in gemeentelijke P&C documenten

De reguliere bijdrage en de bijdrage voor de plustaken worden opgenomen in de begroting 2025 en de meerjarenbegroting 2026-2028 van de individuele gemeenten.

DUURZAAMHEID
N.v.t.

PARTICIPATIE
N.v.t.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE
Na besluitvorming door de raad wordt het bestuur van de GR Werkorganisatie BUCH door toezending van het ondertekende raadsbesluit geïnformeerd over de vastgestelde zienswijze. In de bestuursvergadering van juli 2024 neemt het bestuur kennis van de zienswijze van de raden en betrekt die bij de definitieve besluitvorming over de jaarrekening 2023 en de begroting 2025.

BIJLAGEN
1. Verzoek zienswijze op jaarrekening 2023 en begroting 2025 GR Werkorganisatie BUCH;
2. Jaarstukken 2023 GR Werkorganisatie BUCH;
3. Begroting 2025 GR Werkorganisatie BUCH;
4. Begrotingswijziging 2025 GR Werkorganisatie BUCH.

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN
N.v.t.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Heiloo

J. van den Beij-Veenstra
gemeentesecretaris

M. ten Bruggencate
burgemeester